

'Bollywood verheerlijkt zelfdoding'

Scholen lopen weg voor de hoge suïcide onder Hindostaanse meisjes, constateert schrijfster Orchida Bachnoe.

DEN HAAG - 'Al heel lang' werd schrijfster Orchida Bachnoe (47) in haar directe omgeving geconfronteerd met suïcidale Hindostaanse vrouwen. Ze hoorde verhalen van wanhopige meiden, die geleefd werden, hun dromen hadden opgegeven.

Steeds weer werd ze geconfronteerd met kille statistieken over zelfmoordpogingen van de Haagse GGD, waarin Hindostaanse vrouwen sinds 1987 opvallen in negatieve zin. Haar behoefte het in haar cultuur 'onbespreekbare bespreekbaar te maken' werd urgent, toen op een dag bij haar de deurbel ging. 'Op mijn stoep stond een 14-jarig meisje. Ze was in tranen, ze had pillen geslikt', vertelt Bachnoe.

Ze bracht het wanhopige meisje naar het ziekenhuis, naar de eerste hulp. 'Ik was haar vertrouwenspersoon. Ik dacht, als zij mij niet zou hebben gehad, dan was het misschien wel heel slecht met haar afgelopen.'

Bachnoe schreef de roman *Azijn in mijn aderen*, die ze vandaag aanbiedt aan het PvdA-Kamerlid Kadija Arib, 'omdat zij zich al jaren inspant om deze problematiek op de politieke agenda te zetten'. *Azijn in mijn aderen* is gebaseerd op ware verhalen en speelt zich af in Den Haag en in Mumbai, de stad van de Bollywood. De twee hoofdfiguren, Hindostaanse meiden, zijn beiden gek op Bollywood-filmsterren. Een van de sterren slaat (in een film) de hand aan zichzelf en blijft, als stem, rondspoken in het hoofd van de meisjes. Bachnoe: 'Die films verheerlijken zelfmoord, meisjes in nood herkennen zich erin.'

Onmogelijke liefde

Dat ziet ook Indra Boedjarath (48), directeur van Mikado, landelijk kenniscentrum interculturele geestelijke gezondheidszorg. 'In de Bollywoodcultuur wordt zelfmoord gesanctioneerd. Meisjes slaan die Bollywood-verhalen op en handelen ernaar.' In haar lezingen gebruikt Boedjarath, die zelf een Hindostaanse achtergrond heeft, nogal eens het voorbeeld van de populaire Bollywood-film Mohabbatein, waarin een jongen van een lagere kaste verliefd wordt op de dochter van een directeur. Vanwege het standverschil is het een onmogelijke liefde. Het meisje, niet de jongen, maakt een eind aan haar leven.

Boedjarath is als psychologe en psychotherapeut sinds 1989 actief in de interculturele hulpverlening. Ze weet dat Hindostaanse vrouwen onverminderd hoog scoren in de statistieken, maar merkt op dat ze in de laatste Haagse registratie (2008-2009) zijn gepasseerd door de Turkse meisjes. Die zijn net als Hindostaanse jonge vrouwen geneigd hun problemen te verinnerlijken, verklaart Boedjarath. 'Meer dan Marokkaanse en autochtone meiden. De Marokkaanse meiden, die vaak ook klem zitten tussen twee culturen, slaan eerder van zich af.'

Alle migrantengroepen worstelen met problemen die met de migratie samenhangen. De meisjes worden beperkt bij het nemen van belangrijke levensbeslissingen, zoals het kiezen van de huwelijkspartner of de studierichting. Ze zijn minder vrij dan autochtone leeftijdsgenoten. 'Maar specifiek voor Hindostaanse meiden is de grote prestatiedruk die ze ervaren en het gebrek aan affectie en geborgenheid in de directe omgeving', zegt sociologe Diana van Bergen, die in 2009 promoveerde op suïcidaal gedrag van migrantenmeisjes.

Bij de diepte-interviews met Hindostaanse meiden viel haar op hoe liefdeloos ouders werden ervaren. 'Er wordt van alles van die meiden geëist: doe dit, doe dat, haal het hoogste diploma, loop in de pas - maar nooit een arm om hen heen geslagen.' Ze herinnert zich het verhaal van een meisje dat was misbruikt. 'De moeder zei: nu moet jij zelfmoord plegen en je vader ook.'

Suïcidepogingen ondernemen om uit de problemen te komen is verweven met de Hindostaanse cultuur, zeggen Van Bergen en Boedjarath. De hoge scores onder Hindostaanse vrouwen zijn niet uniek voor Nederland. Boedjarath: 'Suicide staat op het netvlies van Hindostanen, wordt van generatie op generatie doorgegeven.'

Boedjarath pleit voor een doelgroepspecifieke aanpak en voorlichting op middelbare scholen. Ook het PvdA-Kamerlid Arib roept scholen op alert te zijn op signalen van hun leerlingen. 'Bijvoorbeeld als meisjes erg stil zijn, of niet met hun familie op vakantie willen.'

Volgens Bachnoe lopen scholen met een grote boog om de gevoelige problematiek heen. Ze wilde haar boek aan Arib op een Haagse middelbare school aanbieden, waar de doelgroep rondloopt. Maar drie keer kreeg ze nul op het rekest. 'Zoals de COC homoseksualiteit bespreekbaar maakt op scholen, zo zou het met zelfmoord ook moeten. Maar de scholen willen niet meewerken. Ze vrezen kennelijk imagoschade.'

Ze vindt dat 'doodzonde', want uit cijfers van de Kinderombudsman blijkt dat suicide, na verkeersongelukken, de meest voorkomende doodsoorzaak is onder jongeren. Bachnoe: '1.500 zelfmoorddoden per jaar, dat zijn drie jongeren per dag. Hoog tijd dat jongeren wordt geleerd hiermee om te gaan.'

Bron: Jannie Groen in **de Volkskrant** van 23-05-2012